

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 16Csp/137/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623204592
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Kucbel
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6623204592.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec, pred sudcom JUDr. Dušanom Kucbelom, v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - Ružinov, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D., v konaní o zaplatenie 884,99 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a**.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Predmetom sporu bol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 884,99 Eur spolu s úrokom a úrokom z omeškania. Žalobca svoj nárok odvodzoval na tom skutkovom základe, že nadobudol uplatnenú pohľadávku od BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA (ďalej aj „banka“). Pohľadávka vznikla zo zmluvy uzavretej medzi bankou ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom. V dôsledku, že žalovaný neplnil splátky riadne a včas, došlo k mimoriadnemu zosplateniu úveru a následnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu. Podľa názoru žalobcu došlo k splneniu všetkých podmienok pre platné postúpenie pohľadávky podľa zákona o bankách, poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/165/2022 zo dňa 27.09.2023.

Žalovaný bol v spore pasívny.

2. Súd považoval v konaní podľa § 151 ods. 2 v spojení s § 186 ods. 2 CSP za nesporné, že žalovaný, ako dlžník uzatvoril s bankou, ako veriteľom, zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24.05.2021, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v sume 816,09 Eur s mesačnou splátkou k 15. dňu v mesiaci v sume 21,17 Eur, úrokom 18,99 % ročne. Podľa článku 3. 1 Zmluvy bol veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, ak dlžník nespláca poskytnutý úver riadne a včas. Nebolo sporné, že banka vyzvala žalovaného výzvou na zaplatenie dlžných splátok listom zo dňa 02.12.2021 a následne listom zo dňa 31.01.2022 vyhlásila banka predčasnú splatnosť úveru. Banka uzatvorila so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 21.06.2023 a oznámila to žalovanému.

3. Súd ešte pred pojednávaním upozornil žalobcu, že nie je aktívne vecne legitimovaný. Hoci žalobca na výzvu súdu procesne reagoval, s jeho právnou argumentáciou sa súd nestotožnil. Subsumovaním skutkového stavu pod príslušné ustanovenia právnej normy súd považoval žalobu za nedôvodnú. Súd subsumoval uvedený nárok ako spotrebiteľský právny vzťah podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V konaní nebolo sporné, že banka/pôvodný veriteľ a žalovaný uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorý sa spravuje ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 497 Obchodného zákonníka. Keďže však žalobcom nebola banka ako pôvodný veriteľ, prvou otázkou, s

ktorou sa súd v spore zaoberal, bolo posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Posúdenie aktívnej vecnej legitímácie znamená preukázanie, či žalobca je podľa hmotného práva nositeľom práva, ochrany ktorého sa v spore domáha. Žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore zakladal na zmluve o postúpení pohľadávok, ktorú uzatvoril s bankou ako postupcom. Súd nemal v konaní za sporné, že došlo k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávok. Rovnako, že uvedené bolo žalovanej oznámené bankou. To však automaticky neznamená, že nastali právne účinky, ktoré predpokladá § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka. V zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách totiž môže banka postúpiť svoju pohľadávku tretím osobám za dodržania dvoch podmienok. Prvou z nich je písomná výzva banky voči klientovi a omeškanie dlžníka viac ako 90 kalendárnych dní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku.

4. V rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018, ktoré bolo zverejnené pod R 60/2018 najvyšší súd judikoval, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež právo klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením je neplatný právny úkon. Následne v rozsudku pod sp.zn. 4Cdo/162/2020 zverejneného pod R 6/2022 najvyšší súd uviedol, že v sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa.

5. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd z úradnej moci skúmal, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky zo strany banky na žalobcu v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktorý je v určitých aspektoch lex specialis voči § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd v spore nemal pochybnosti o tom, že žalovaný dlžník bol v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok v omeškaní so splácaním svojho peňažného záväzku voči banke viac ako 90 dní. Súd však v konaní mal pochybnosti o splnení prvej podmienky uvedeného ustanovenia zákona o bankách. Či bola žalovaná strana zo strany banky písomne vyzvaná na splnenie omeškaného dlhu. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR pod sp.zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27.10.2022 v ktorom bolo odkazované na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR pod sp.zn. 2Cdo/266/2020 zo dňa 31.03.2022, obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je klient v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách.

6. Žalobca v spore nepreukázal, že žalovanému pred postúpením pohľadávky zaslal výlučnú a samostatnú písomnú výzvu, že žalovaný je v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku. Súd totožne, ako citovaná judikatúra najvyšších súdnych autorít, nesúhlasí so záverom, že za takúto výzvu je možné považovať vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru. Primárne je totiž predmetom tejto výzvy zosplatnenie úveru ako takého. Len sekundárne bola dlžník vyzvaný na úhradu dlhu. Z toho dôvodu súd považoval postúpenie uplatnenej pohľadávky z banky na žalobcu za neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor so zákonom). Z neplatného právneho úkonu nemohli nastať právne účinky s tým spojené. Žalobca tak nebol v spore nositeľom hmotnoprávneho nároku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd preto žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zamietol. V obdobných veciach už tento názor súdu bol potvrdený rozsudkami Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15.6.2023 č. k. 11CoCsp/8/2023-225, z 31.7.2023 č. k. 14CoCsp/12/2023-150, z 29.11.2023 č. k. 15CoCsp/41/2023-233.

7. Uznesením Najvyššieho súdu SR pod sp.zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27.10.2022 došlo k zmene judikatúry. Účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Súd právo netvorí, iba ho nachádza (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/221/2021 zo dňa 13.12.2022). Súd má vedomosť, že Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 9Cdo/165/2022 zo dňa 27.09.2023 posudzoval otázku náležitostí výzvy banky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. V 36. odseku odôvodnenia rozhodnutia vyslovil právny názor, podľa ktorého nevyplýva pre banku povinnosť osobitne klientovi uviesť možnosť postúpenia pohľadávky na tretiu osobu. V 37. odseku poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/191/2021, ktorý okrajovo riešil túto otázku, podľa ktorého za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách možno považovať aj za oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, ak je jej obsahom

aj výzva na zaplatenie. Súd však oboznámením sa s citovanou judikatúrou zistil, že rozhodnutie pod sp. zn. 7Cdo/191/2021 sa parciálne zaoberalo otázkou účinkov doručenia oznámenia o mimoriadnom zosplatnení úveru (v zmysle § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka). A priori neposudzovalo, či takúto listinu je možné považovať za bankovú výzvu, na rozdiel od judikátu sp. zn. 4Cdo/75/2020 a tam citovanú judikatúru. Zároveň uvedené rozhodnutie pod sp. zn. 7Cdo/191/2021 bolo vydané dňa 30.06.2022, t. j. skôr ako rozhodnutie (ktorého závery súd prvej inštancie aplikoval) pod sp. zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27.10.2022. Preto ak následne Najvyšší súd SR pod sp. zn. 9Cdo/165/2022 vyvodil závery opačné, ako judikát pod sp. zn. 4Cdo/75/2020, mal sa uvedenou argumentáciou senátu 4Cdo v rozhodnutí vyporiadať (rovnako aj s predchádzajúcim rozhodnutím 2Cdo/266/2020), čo však opomenul.

8. Z uvedených dôvodov súd na vec neaplikoval judikatórne závery uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/165/2022, pretože podľa názoru súdu prvej inštancie neboli prijaté v súlade s judikatúrou Ústavného súdu SR. Ústavný súd SR v náleze pod sp. zn. III. ÚS 289/2017 zo dňa 21.11.2017 uviedol, že: „Súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t. j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu, a túto judikatúru musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú. Naopak, postoj všeobecných súdov vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednávanej veci, ktoré sú v podstate identické, bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje základnému princípu materiálneho právneho štátu (POVINNOSŤ ZOHĽADŇOVANIA VLASTNEJ JUDIKATÚRY VŠEOBECNÝMI SÚDMI).“ V náleze sp. zn. II. ÚS 328/2022 zo dňa 21.09.2022 tiež uviedol: „Ústavný súd sa nemôže stotožniť s názorom najvyššieho súdu, že jedno nepublikované rozhodnutie môže predstavovať situáciu, kedy je otázka vyriešená. V prípade, ak bolo rozhodnutí najvyššieho súdu týkajúcich sa tejto otázky viac, mal najvyšší súd na ne poukázať. Len tak by išlo o presvedčivý záver, že riešenie právnej otázky je v praxi dovolacieho súdu ustálené. Tento výklad ústavného súdu zároveň vytvára najvyššiemu súdu priestor, príležitosť a šancu v týchto prípadoch dovoliť vecne prejednať. Ak sa s názorom vysloveným v predchádzajúcom rozhodnutí dovolacieho súdu stotožní, prax dovolacieho súdu sa upevní a tento názor bude presvedčivejší. Ak sa bude chcieť od rozhodnutia, resp. rozhodnutí (ktoré ale nepredstavujú ustálenú prax) najvyššieho súdu o tejto právnej otázke odchýliť, vytvorí sa predpoklad pre prejednanie veci vo veľkom senáte, následkom čoho sa opäť rozhodovacia prax stabilizuje.“ (K tomu pozri tiež závery Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 273/2023, III. ÚS 443/2022). Súd uvedené skutočnosti dáva do povedomia súdom vyššej inštancie, ako požiadavku pre zosúladenie rozhodovacej praxe na dovolacom súde. Bez toho je totiž daný priestor pre to, aby súd v obdobných veciach nerozhodoval rovnako (s poukazom na rozdielnosť názorov na dovolacom súde). Požiadavka o vyriešenie otázky výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách je dlhodobou aktuálnou témou v rozhodovacej praxi všeobecných súdov (najmä na prvej inštancii). Vytvára pre strany sporu právnu neistotu, ako ten ktorý súd bude rozhodovať. Teda, ktorý názor si osvojí. Tým dochádza k rozhodovaniu v rozpore s čl. 2 CSP. Zároveň to má aj vplyv pre budúce hmotnoprávne vzťahy medzi bankami a dlžníkmi, akým spôsobom majú pri aplikácii § 92 ods. 8 zákona o bankách postupovať. Súd je tak presvedčený o tom, že pokiaľ o zosúladenie praxe súdov v tejto otázke zatiaľ nedošlo vo funkčnej hierarchii „zhora nadol“, je potrebné túto otázku otvoriť práve zo strany súdov prvej inštancie. Za účelom vyvolania diskusie so súdom vyššieho stupňa v súlade s právnym názorom uvedeným v uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/410/2014 zo dňa 14.05.2014, podľa ktorého: „Súd v prvom rade poukazuje na to, že právna teória i súdna prax rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu a to záväznosť kasačnú (inštancnú, t.j. v tej istej veci) a záväznosť precedenčnú (judikatórnu); kým v prípade tzv. kasačnej záväznosti je súd nižšieho stupňa vždy povinný pri nezmenených skutkových a právnych okolnostiach veci bezvýhradne akceptovať právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v zrušujúcom rozhodnutí, v prípade tzv. precedenčnej záväznosti existuje možnosť, aby všeobecný súd rôzneho stupňa (ne)reflektoval právne závery najvyššieho súdu tým, že v dobrej viere predostrie konkurujúce úvahy a začne s konkrétnym rozhodnutím najvyššieho súdu zmysluplný právny dialóg (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/155/2011 zo dňa 21.12.2011); v tomto prípade vo svojej podstate argumentačnej záväznosti sa môže súd nižšieho stupňa odkloniť od príslušného súdneho rozhodnutia (rozhodnutí) najvyššieho súdu za predpokladu predloženia kritickej konfrontácie jeho dôvodov, podľa ktorých sa nemohol v obdobnej skutkovej a právnej situácii s predmetným rozhodnutím stotožniť; tento prístup sa preto nepovažuje za porušenie princípu právnej istoty.“

9. Preto súd zotrval na judikatórnych záveroch Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 4Cdo/75/2020.

10. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP podľa úspechu vo veci. Žalovaný bol v spore úspešný v celom rozsahu, pretože súd žalobu zamietol. Z dôvodu, že z obsahu spisu súd nezistil žiadne trovy konania žalovaného, rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne vo vyhotovení trojmo.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, kto ho robí – odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu odvolateľ napáda rozhodnutie, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), odvolanie musí byť podpísané (§ 363 v spojení s § 127 C. s. p.). Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť (odvolacie dôvody) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C. s. p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zák. č. 233/95 Z.z. a noviel – Exekučný poriadok.